

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Auditor General for Wales

24 Cathedral Road / 24 Heol y Gadeirlan
Cardiff / Caerdydd
CF11 9LJ

Mr Nick Ramsay AC
Cadeirydd y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd CF99 1NA

Tel/Ffôn: 029 2032 0500
Fax / Ffacs: 029 2032 0600
Textphone / Ffôn destun: 029 2032 0660
info@audit.wales / post@archwilio.cymru
www.audit.wales / www.archwilio.cymru

Cyfeirnod: HVT/2888/caf
Dyddiad cyhoeddi: 10 Gorffennaf 2018

Annwyl Nick

Ymateb Llywodraeth Cymru: Rhaglen Cefnogi Pobl

Gofynnodd y clercod am fy nghyngor ynglŷn ag ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor ar Raglen Cefnogi Pobl. Derbyniodd Llywodraeth Cymru 11 allan o 13 argymhelliad y Pwyllgor. Y cyd-destun ar gyfer llawer o'r argymhellion oedd cynigion Llywodraeth Cymru o grant integredig newydd ar gyfer Ymyriad Cynnar, Atal a Cefnogi o 2019-20 ymlaen ac effaith bosibl y cynigion hyn ar Raglen Cefnogi Pobl.

Lle mae Llywodraeth Cymru wedi derbyn argymhellion y Pwyllgor, rwyf yn ystyried ei hymateb, yn y rhan fwyaf o achosion, yn foddhaol ac mae llawer yn awr yn dibynnu ar ansawdd y sylfaen o dystiolaeth a'r ymgysylltiad fydd yn sail i benderfyniadau a wneir yn y dyfodol. Fodd bynnag, hoffwn dynnu sylw at y canlynol:

Argymhelliad 1: Mynegodd y Pwyllgor bryder ynghylch oedi cyn cynhyrchu'r canllawiau a adnewyddwyd ar gyfer Rhaglen Cefnogi Pobl. Roedd Llywodraeth Cymru wedi dweud y cyhoeddiad y canllawiau yng ngwanwyn 2018 ond mae hyn yn dal heb ei wireddu. Mae Llywodraeth Cymru'n priodoli'r oedi pellach i'r awydd i osgoi dryswch diangen wrth iddi symud ymlaen gyda'i llwybrau cyllido hyblyg. Fodd bynnag, byddwn i wedi disgwyl i'r canllawiau fod o gymorth i egluro disgwyliadau, ac mae'n ymddangos bod yr adeg, pan allai'r perygl o ddryswch fod wedi bod ar ei waethaf, bellach wedi mynd heibio.

Os bydd Llywodraeth Cymru yn symud ymlaen gyda'i chynlluniau i gyflwyno'r grant integredig newydd o fis Ebrill 2019 ymlaen, efallai y bydd yr oedi cyn cyhoeddi canllawiau Cefnogi Pobl yn lleihau eu gwerth. Efallai y bydd y Pwyllgor yn dymuno ceisio cael esboniad pellach o'r rhesymau dros yr oedi a beth oedd ei effaith. Efallai y carai'r Pwyllgor hefyd ofyn am sicrwydd ynghylch yr amserlen y bydd Llywodraeth Cymru yn gobeithio ei dilyn wrth gyhoeddi canllawiau ar gyfer unrhyw grant integredig newydd.

Argymhelliad 3: Mae Llywodraeth Cymru wedi gwrthod yr argymhelliad hwn. Ymddengys Llywodraeth Cymru yn hyderus yn y dull gwerthuso y mae wedi ei ddisgrifio ac nid yw'n awgrymu unrhyw newidiadau. Mae'r ymateb yn rhoi peth sicrwydd bod yna adborth mewn amser real a gwybodaeth yn codi o werthusiad y peilotiaid cyllido hyblyg ac o'i gwaith ymgysylltu ehangach. Sylwaf, er nad yw Llywodraeth Cymru ar hyn o bryd yn teimlo bod angen iddi ymestyn amserlen y peilotiaid cyllido hyblyg, ei bod wedi ymrwymo i edrych eto ar y sefyllfa hon os bydd yn ystyried bod y dystiolaeth a gesglir ganddi yn annigonol i gefnogi'r penderfyniadau y mae'n eu gwneud ar sail y ffrâm amser bresennol.

Argymhelliad 7: Mae Llywodraeth Cymru wedi gwrthod yr argymhelliad hwn, gan ddweud na all gyflawni'r gwaith angenrheidiol ar ei phen ei hun. Er hynny, mae'n amlwg bod yna swyddogaeth yma i Lywodraeth Cymru o ran goruchwyllo'r peilotiaid cyllido hyblyg a chasglu ynghyd y math o dystiolaeth a ddisgrifiwyd gan y Pwyllgor i gefnogi ei phenderfyniadau. I'r diben hwnnw, mae'r ymateb yn cadarnhau bod yna waith yn mynd ymlaen i asesu cyfleoedd ar gyfer arbedion effeithlonrwydd fel rhan o'r gwerthusiad ffurfiol a'i fod hefyd yn disgwyl i Gymdeithas Trysoryddion Cymru ddarparu tystiolaeth berthnasol. Dywed yr ymateb hefyd y bydd Llywodraeth Cymru yn adolygu'r dyraniad cyllid ar gyfer unrhyw grant newydd fel rhan o gynllunio ar gyfer cyllideb 2019-20. Gall y Pwyllgor fod yn sicr bod gwaith perthnasol yn mynd ymlaen, ond efallai y bydd yn dymuno cael eglurder gan Lywodraeth Cymru ynglŷn â'r rhesymau dros wrthod yr argymhelliad a faint o dystiolaeth sydd yna i'r arbedion effeithlonrwydd posibl y mae Llywodraeth Cymru yn credu fydd ar gael i gefnogi'r penderfyniadau a wneir ganddi.

Argymhelliad 8: Mae'r ymateb yn cyfeirio at drafodaethau a gynhaliwyd ynghylch swyddogaeth Pwyllgorau Cydweithredol Rhanbarthol (PCRh) yng nghyd-destun y peilotiaid cyllido hyblyg. Mae hefyd yn amlinellu'r gwaith sydd ar y gweill a allai ddylanwadu ar drefniadau gweithio rhanbarthol yn y dyfodol. Fodd bynnag, byddai wedi bod yn fuddiol pe bai'r ymateb wedi dweud yn union sut y mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl i'r Pwyllgorau Cydweithredol Rhanbarthol ymgysylltu â'r peilotiaid cyllido hyblyg.

Argymhelliad 10: Mae Llywodraeth Cymru wedi egluro ei safbwynt ar y fformiwla gyllido. Mewn ymateb i'm hargymhellion i fy hun roedd Llywodraeth Cymru wedi awgrymu amserlen Ebrill 2020 ar gyfer cyflwyno Fformiwla Cefnogi Pobl newydd. Nid hynny yw'r gobaieth bellach er bod Llywodraeth Cymru'n parhau'n ymrwymedig i'r uchelgais o sicrhau dosbarthiad sy'n adlewyrchu'r anghenion yn fwy cywir. Mae'r rhesymau dros yr oedi yn ddealladwy, ond mae angen eu gweld yng nghyd-destun y ffaith fod y mater hwn yn dyddio'n ôl o leiaf cyn belled ag argymhellion Adolygiad Aylward yn 2010.

Argymhelliad 13: Mae'r ymateb yn cydnabod pwysigrwydd cael y fframwaith canlyniadau ar gyfer Cefnogi Pobl, neu unrhyw grant integredig newydd, yn gywir. Er ei fod yn amlinellu'r gwaith sy'n cael ei wneud, nid yw'n cadarnhau unrhyw amserlenni. Mae'n aneglur a yw Llywodraeth Cymru yn disgwyl i waith o'r fath fod

wedi ei gwblhau mewn pryd i fframwaith newydd gael ei sefydlu'n briodol wrth gychwyn unrhyw grant integredig newydd.

Gallai'r Pwyllgor ddychwelyd at y pwnc hwn yn ddiweddarach yn y flwyddyn galendr, unwaith y bydd y cynigion ar gyfer trefniadau'r cyllid grant yn 2019-20 wedi cael eu cadarnhau (y byddwn yn disgwyl iddynt ymddangos yn y gyllideb ddrafft). Dywedodd Llywodraeth Cymru y bydd yn rhannu'r adroddiad gwerthuso interim gyda'r Pwyllgor ac y dylai peth gwaith arall, mewn ymateb i'r argymhellion, fod wedi ei gwblhau erbyn yr hydref. Fodd bynnag, bydd angen i'r Pwyllgor ystyried sut y bydd unrhyw waith craffu y bydd ef ei hun yn ei gynnal yn ffitio ochr yn ochr â gwaith craffu ar y gyllideb a wneir gan bwyllgorau eraill y Cynulliad yn nhymor yr hydref.

In gywir

HUW VAUGHAN THOMAS CBE
Archwilydd Cyffredinol Cymru